Зміст

Передмова.....7

Тема 1. **Філософія, її зміст і призначення.....9**
1.1. Філософія як мудрість.....9
1.2. Філософія як форма суспільної свідомості.....12
1.3. Філософія і світогляд.....13
1.4. Філософія і наука.....14
1.5. Особливості філософського знання.....17
1.6. Предмет філософії.....20
1.7. Альтернативні способи осмислення проблем буття.....21
1.8. Діалектика і метафізика.....23
1.9. Філософія і релігія.....27
1.10. Філософія і право.....28
1.11. Функції філософії.....30

Тема 2. **Філософія Стародавнього світу.....34**
2.1. Давньоіндійська філософія.....34
2.2. Давньокитайська філософія.....42
2.3. Антична філософія.....48

Тема 3. **Філософія Середньовіччя і доби Відродження.....67**
3.1. Схоластика – тип середньовічної філософії.....67
3.2. Гуманізм і натурфілософія доби Відродження.....71

Тема 4. **Філософія Нового часу.....78**
4.1. Проблема методу наукового пізнання.....78
4.2. Французька філософія XVIII ст.....86

Тема 5. **Німецька класична філософія** 95
5.1. Основні філософські ідеї І. Канта.....95
5.2. Філософська система і діалектика Г. Гегеля.....99
5.3. Матеріалізм і гуманізм філософії Л.Фейєрбаха.....103

Тема 6. **Українська філософія.....** 107
6.1.Філософія Київської Русі..... 107
6.2. Українська філософія XIV-XVI ст.....109
6.3. Філософія Києво-Могилянської академії.....110
6.4. Філософія Г. Сковороди..... 113
6.5. Українська філософія XIX – початку XX ст.....115
6.6. Філософія І.Франка.....118

Тема 7. **Основні напрямки сучасної світової філософії.....** 123
7.1. Марксистська філософія.....123

7.2. Предмет, основні поняття та принципи екзистенціалізму.....129
7.3. Неотомістська філософія.....134
7.4. Неопозитивізм, його сутність та принципи.....138

Тема 8. **Вчення про буття.....143**
8.1.Сутність онтології.....143
8.2. Філософський зміст поняття "світ".....144
8.3. Буття та його форми.....146
8.4. Матеріальне та ідеальне.....147
8.5. Поняття матерії.....148
8.6. Види матерії.....150
8.7.Структурні рівні матерії..... 151
8.8. Рух – спосіб існування матерії.....152
8.9.Основні форми руху матерії.....153
8.10. Простір і час як форми існування матерії.....153

Тема 9. **Діалектика та її альтернативи.....158**
9.1. Основні поняття, що характеризують діалектику як загальну теорію розвитку.....158
9.2. Поняття закону.....160
9.3. Закон взаємного переходу кількісних змін у якісні.....162
9.4. Закон єдності та боротьби протилежностей.....166
9.5. Закон заперечення заперечення.....171
9.6. Принципи діалектики.....175
9.7. Категорії діалектики.....176
9.8. Одиничне, особливе і загальне.....180
9.9. Альтернативи діалектики як загальної теорії розвитку.....183
9.10. Альтернативи діалектики як логіки.....187
9.11. Альтернативи діалектики як теорії пізнання.....188

Тема 10. **Буття людини як філософська проблема.....192**
10.1. Походження людини.....192
10.2. Природні, соціальні та духовні виміри людського життя.....196
10.3. Поняття "людина", "індивід", "індивідуальність", "особистість".....204

Тема 11. **Свідомість.....209**
11.1. Проблема свідомості з точки зору науки і філософії.....209
11.2. Про дві концепції щодо розгляду проблем свідомості.....210
11.3. Генезис форм відображення на різних рівнях розвитку матерії.....212
11.4. Свідомість і мислення.....213
11.5. Мислення і мова.....214
11.6. Самосвідомість.....215
11.7. Несвідоме.....215

11.8. Підсвідоме.....216
11.9. Структура свідомості.....217

Тема 12. **Пізнання.....219**
12.1. Сутність пізнавального процесу, його принципи та особливості.....219
12.2. Поняття істини.....223
12.3. Поняття практики.....226
12.4. Структура практики.....227
12.5. Практика як критерій істини.....227
12.6. Абсолютність і відносність практики як критерію істини.....229
12.7. Поняття чуттєвого та раціонального пізнання.....231
12.8. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання.....232
12.9. Основні форми і методи наукового пізнання.....233
12.10. Поняття конкретного та абстрактного на рівнях емпірії і теорії.....239

Тема 13. **Філософія суспільства.....242**
13.1.Поняття суспільства.....242
13.2.Особливості соціального пізнання.....244
13.3.Соціальна філософія у системі суспільних наук.....246
13.4.Природа як умова буття людини і суспільства.....249
13.5. Економічне життя суспільства.....255
13.6.Сутність і соціальні наслідки НТР.....259
13.7.Соціальне буття суспільства..... 262
13.8.Соціально-класова структура суспільства..... 265
13.9. Етносоціальне буття суспільства.....270
13.10. Духовне життя суспільства 281
13.11. Суспільна та індивідуальна свідомість.....283
13.12. Структура суспільної свідомості.....285

Тема 14. **Філософія історії.....294**
14.1. Формаційний та цивілізаційний підходи до аналізу суспільства.....294
14.2. Джерела, рушійні сили та суб'єкти суспільного розвитку.....296
14.3. Феномен маси і натовпу. Натовп і народ.....302
14.4. Типи соціальної динаміки.....305
14.5. Характер і форми суспільних змін.....307
14.6. Необхідне і випадкове, свідоме і стихійне у суспільному розвитку.....310

Тема 15. **Філософія культури.....314**
15.1.Поняття культури.....314
15.2.Структура культури.....317
15.3.Культура особистості.....321

15.4.Функції культури.....*324*
15.5.Культура і цивілізація..... *325*
15.6.Традиції і новації в культурі.....*327*

Тема 16. **Вчення про цінності**.....**330**
16.1. Поняття цінностей та їх структура.....*330*
16.2. Ціннісні орієнтації людства на зламі тисячоліть.....*344*

Післямова.....**351**